

Eivissa es queda sense espais protegits

Una reforma legal del PP, que tot just ha recuperat el Govern a les Illes Balears després de les darreres eleccions del 25 de maig, permet edificar a la totalitat d'Eivissa, fins i tot als espais naturals més importants.

El procés de moderació urbanística a l'illa d'Eivissa iniciat pel Pacte de Progrés durant els seus quatre anys de govern s'ha acabat. Com ja s'avançava en aquest setmanari la setmana passada (vegeu EL TEMPS, número 1.000, pàgina 12), el Partit Popular, després de recuperar les institucions de les Balears i les Pitiüses, ha iniciat els tràmits per tornar enrere la llei que declarava inedificables les Àrees Naturals d'Especial Interès (ANEI), unes zones que ocupen al voltant del 40% de la superfície d'Eivissa i que es corresponen a muntanyes i boscos de pinar, considerades les més valuoses ecològicament.

La història, però, ve de lluny. L'any 1991, el Parlament balear estava en mans de la dreta, però el PP no hi tenia majoria absoluta. Va ser llavors quan, gràcies a la precària situació del partit majoritari, l'oposició va aconseguir introduir la llei d'espais naturals (LEN), que va ser la primera normativa autènticament proteccionista de les Balears. La LEN delimitava els espais més importants ambientalment i restringia enormement l'edificabilitat, de manera que permetia només una casa cada 20 hectàrees. Però en la legislatura següent, el PP pitiús va obligar el Parlament a reduir dràsticament aquesta protecció, i així la parcel·la mínima edificable a les ANEI d'Eivissa i Formentera va passar de 20 hectàrees a només 3, la qual cosa equivalia a permetre una construcció intensiva de les zones teòricament protegides.

Quan l'esquerra va guanyar les eleccions del 1999, va declarar inedificables aquestes àrees, va eliminar el concepte de parcel·la mínima i va garantir-ne la protecció real. El PP va iniciar llavors una campanya contra el Pacte de Progrés, al qual acusà d'"espoliar" i "expropiar" els drets edificatoris de la població rural, "que ja no poden fer una casa a la pròpia finca perquè hi puguin viure els fills", segons deia el Partit Popular. Aquest raonament va obtenir un gran suport entre l'electorat rural d'Eivissa, el qual se sentia indignat per no poder edificar en les seues propietats. De fet, a Eivissa el dret a la construcció és considerat sagrat i per aquest motiu el PP va captar i explotar electoralment aquesta queixa.

Gràcies a l'ús polític d'aquest recel contra la protecció estricta aplicada pel Pacte, entre molts altres motius, la dreta va guanyar les eleccions del 25 de maig passat a les Pitiüses. El PP havia promès, sens dubte, que si recuperava les institucions tornaria a permetre la construcció a les zones protegides.

I així ha estat. El Govern de les Illes Balears ja ha aprovat el projecte de llei de reforma de la LEN, perquè es pugui fer un habitatge unifamiliar en parcel·les a qualsevol ANEI. L'únic fet que ha canviat és que les parcel·les han de ser de 5 hectàrees, en lloc de 3, tal com anys enrere havia anunciat. El projecte de llei iniciarà aviat el seu tràmit al Parlament balear, on la majoria absoluta del PP garanteix que el text s'aprovarà sense cap tipus de problema, excepte les mobilitza-

ELS Pocs espais verges que resten a les Pitiüses estan en perill. El Partit Popular s'ha afanyat a desprotegir-los tot just en recuperar el Govern balear. De fet, aquesta ha estat una de les promeses electorals que ha explotat la formació conservadora per guanyar sufragis. A la imatge, el Parc Natural de Cala d'Hort, una de les fites del Pacte de Progrés, on es podrà veure com d'aquí poc s'aixequen habitatges unifamiliars.

cions que es poden produir a nivell social.

Residents i especuladors. El Pacte Progressista d'Eivissa, amb Pilar Costa al capdavant, ja ha advertit que la conseqüència més immediata d'això serà que "l'illa passa, a partir d'ara, a ser edificable en la seua totalitat; no hi ha cap espai que no quedi al marge del ciment". L'esquerra, a més a més, opina que la revisió de la LEN no només permetrà que un pagès pugui fer una casa per al seu fill (l'argument oficial del PP), sinó que, a més, permetrà que una legió d'especuladors urbanístics, promotores i immobiliàries s'aprofitin de la situació i "bombardegin" amb xalets les muntanyes i els boscos encara verges de les Pitiüses.

Aquest és ara el debat polític local. Han de tenir els mateixos drets un pagès que treballa la pròpia terra per a viure i un especulador alemany que només vol construir xalets per vendre'ls? Curiosament, tant el PP com el Pacte de Progrés tenen clar que no i que és necessari discriminar positivament la població resident local. Ara bé, la reforma legal que impulsa el

PP i que preveu alguns beneficis per als pagesos conclou que aquests podran construir una casa amb només 4 hectàrees de terreny si demostren que és amb finalitats hereditàries i que es comprometen a no vendre-la durant quinze anys. Al costat d'aquesta resolució, qualsevol altra persona, siguin quines siguin les seues intencions, pot edificar una mansió estival en plena zona protegida si té, només, una hectàrea més de terreny.

En aquestes condicions, la mobilització social sembla imminent. De fet, els grups cívics amb més influència (els ecologis-

**La reforma de la
LEN del PP preveu
que es pugui
construir en
qualsevol àrea
natural protegida**

tes del GEN-GOB-Eivissa, el GOB-Formentera i Amics de la Terra, així com l'Institut d'Estudis Eivissencs) ja han llançat la primera proclama contra la revisió de la LEN. "La terra, per a qui la treballa", han dit. La frase, que sembla treta directament dels textos marxistes de dialèctica damunt la propietat i els mitjans de producció, incideix precisament en la idea d'evitar l'ús especulatiu i turístic dels espais protegits. Aquestes entitats no ignoren el clam del món rural per a poder edificar un habitatge amb finalitats familiars, però volen evitar que al final hi hagi "cafè per a tothom". D'aquesta manera, (com també s'avançava la setmana passada en aquest setmanari) aquestes entitats han basat la seua queixa en la qüestió que consideren més important: "La reforma de la LEN és il·legal." Una sentència del Tribunal Constitucional recorda que el sòl rústic no permet cap tipus d'ús urbanístic. Pel que fa al sòl rústic protegit, doncs, la legislació encara és més estricta. És a dir, que el camp no és perquè s'hi edifiqui, sinó perquè es treballi. "En canvi, a Eivissa i Formentera s'està concebibint el sòl rústic com una

Dalt, el nou president del Consell Insular pitjà, Pere Palou, amb Abel Matutes. Al mig, Pilar Costa presideix un acte contra ois camps de golf, la legislatura passada. A sota, el ministre Francisco Álvarez-Cascos en una recent visita a Eivissa.

enorme parcel·lació per ser urbanitzada de manera sistemàtica”, afirmen els ecologistes.

El GEN-GOB-Eivissa recorda al PP que “el medi ambient ha estat el motiu pel qual s’han manifestat més persones al carrer durant tota la història d’Eivissa”. En concret, el 22 de gener de l’any 1999, aquesta organització –que ha denunciat diversos alcaldes per polítiques no respectuoses amb el medi ambient i en què ha guanyat els recursos judicials en molts dels casos– va treure al carrer 11.000 persones, sobre una població total de 90.000, amb el lema “No més destrucció”. Ara GEN-GOB-Eivissa amenaça de fer un tipus de mobilització semblant si no es modera aquesta llei, la qual, directament, desprotegeix la totalitat del territori.

Batalles que ressusciten. Però la reforma de la LEN no és l’únic maldecap dels ecologistes i progressistes. El PP és també a punt de rebaixar la protecció que ara té el Parc Natural de Cala d’Hort, una altra fita del Pacte de Progrés i un altre cavall de batalla de la societat insular. L’anterior Conselleria de Medi Ambient va protegir l’indret i va evitar, d’aquesta manera, que es pogués construir un camp de golf en aquest indret. Però les queixes dels petits propietaris, demanant que se’ls retorni el dret a edificar, han fet que el PP hagi promès també revisar el grau actual de protecció per donar llum verda a alguns habitatges unifamiliars. Tot i que el camp de golf sembla ja mort i enterrat, fins i tot dins el PP, el temor que torni el ciment al Parc és ben present entre l’esquerra. No només això, perquè, de fet, el perill més gran és que el ciment no es limiti a algunes cases per a residents del Parc, sinó que s’estengui també a determinades urbanitzacions que quedaren fora de joc amb el Pacte.

De fet, el nou president del Consell Insular, Pere Palau, del PP evidentment, ja ha advertit que derogarà també l’actual moratòria de camps de golf que hi ha a Eivissa. No es farà un golf a Cala d’Hort, però “sí que se n’han de poder fer tres a altres indrets de l’illa”, ha dit recentment. I no només camps de golf. També ports esportius. Palau considera que les Pitiüses han d’augmentar la seua oferta actual

d'amarraments perquè es pugui incrementar el turisme nàutic.

Les carreteres, així mateix, estan en el punt de mira del PP. Enfront de la política progressista de no fer més carreteres noves, sinó només mantenir i rehabilitar les ja existents, el Partit Popular vol desdoblant la que uneix Eivissa amb Sant Antoni (els dos principals nuclis urbans illencs), i construir-ne una de nova entre Eivissa i l'aeroport. Tampoc no seria d'estranyar que tornara també la política d'asfaltar camins rurals, que tan prolíficament va desenvolupar aquest partit en les seues etapes de govern anterior. Avui, els amants del senderisme i l'excursió a peu ja tenen dificultats per trobar un camí rural de terra, sense asfalt, en tot l'illa.

Mentrestant, l'aeroport d'Eivissa, que és la font per on brollen 2 milions de turistes cada any, segons els populars, s'ha quedat petit. Tot i que les seues instal·lacions són considerades suficients fins i tot per tècnics en la matèria i que romanen gairebé desertes una gran part de l'any, el Ministeri de Foment continua tramitant el seu pla director d'ampliació, que permetrà arribar fins als 4 milions de turistes en menys de quinze anys. És a dir, el doble de gent que ara.

De fet, fa pocs dies que ja s'ha adjudicat el projecte de construcció d'un gran edifici d'aparcament de cotxes de lloguer a l'aeroport, de 4 plantes d'alçària i 100 metres de llarg. Aquesta serà una de les primeres obres que es veuran a la zona, on també està previst duplicar el terreny de la terminal actual.

Francisco Álvarez-Cascos, ministre de Foment, acompanyat d'alguns dirigents del PP local, va admetre la setmana passada que potser de moment no era necessària l'ampliació, però va afegir: "Si el dia de demà ho arribàs a ser, hem d'estar preparats perquè la demanda no es vegi limitada per la poca oferta d'infraestructures."

Justament, la plataforma veïnal creada per lluitar contra el macroaeroport argumenta tot el contrari. Segons aquest col·lectiu, el que no ha de passar mai és que puguin arribar 4 milions de persones, perquè llavors les carreteres, l'aigua, l'energia i tots els recursos i les infraestructures de l'illa seran insuficients per absorbir tanta gent. "Ja estam massificats

Eivissa, l'illa amb menys protecció

Amb la revisió de la llei d'espais naturals, Eivissa torna a quedar com l'illa més desprotegida de totes les Illes Balears. De fet, la modificació d'aquesta norma només afecta les Pitiüses, perquè a Mallorca i Menorca no està previst, de moment, recuperar els usos urbanístics en les zones protegides. Així, mentre Formentera torna a tenir desprotegides les Àrees Naturals d'Espècial Interès (ANEI), i a Eivissa es podrà edificar una casa cada 5 hectàrees en zones protegides, Mallorca i Menorca encara respectaran els seus espais naturals com a zones in edificables.

Això indigna l'oposició d'esquerra i els grups ecologistes. "Com és possible que l'illa més massificada, la que més problemes ecològics té i la que està més construïda sigui també la més desprotegida?", es pregunta el Pacte Progressista d'Eivissa i Formentera una vegada rere l'altra.

Històricament, les Pitiüses sempre han tengut un grau de preservació territorial inferior a la resta d'illes. Durant deu anys, amb el Govern balear en mans del Partit Popular, a Mallorca i Menorca es podia fer una casa cada 20 hectàrees, mentre que a les Pitiüses n'hi havia prou amb 3. I pel que fa als Parcs Naturals, el PP no en va crear cap a Eivissa i Formentera, mentre que sí que ho ha fet a la resta d'illes.

Mentrestant, les xifres oficials facilitades pel Col·legi d'Arquitectes indiquen que la construcció creix més a les Pitiüses que no pas a Mallorca i Menorca, la qual cosa uneix dues tendències (menor protecció i major urbanització) que només poden desembocar en una destrucció del territori més que accelerada i irreversible. **J. Ll. F.**

durant l'estiu, però si es duu a terme no podrem viure a l'illa", afirma un dels seus portaveus. En definitiva, la societat illenca ha vist com, en només tres mesos, han ressuscitat els fantasmes que s'havien enterrat durant els darrers quatre anys. "Sembla com si haguéssim tornat

enrere en el temps", lamentava Pilar Costa al poc d'ocupar el seu nou càrrec de portaveu de l'oposició.

Comença ara, una vegada més, la lluita des de la mobilització social.

Joan Lluís Ferrer